

PREZIDENTI A MÉDIA: MEZI DRUHOU REPUBLIKOU 1938 A ÚNOREM 1948

Prezidenti:

Emil Hácha (1872-1945 / prezident Druhé republiky 1938-1939 / Státní prezident Protektorátu Čechy a Morava 1939-1945)

Edvard Beneš (1884-1948 / prezident 1945-1948)

Jozef Tiso (1887-1947 / prezident Slovenského státu 1939-1945)

Období mezi Mnichovskou krizí, rozpadem československého státu v roce 1939, vznikem Protektorátu Čechy a Morava, osvobozením roku 1945 a komunistickým převzetím moci v roce 1948 představovalo dynamických deset let, ve kterých se proměňovala i role prezidenta. Po rezignaci Edvarda Beneše v říjnu 1938 byl zvolen prezidentem tzv. Druhé republiky právník Emil Hácha. Muž konzervativních názorů, který neměl politické ambice a tuto roli pojímal jako službu v těžké době.

Po několika měsících ve funkci zanikl stát, v jehož čele stál. Německo okupovalo zbytek Čech a Moravy a Emil Hácha se stal tzv. státním prezidentem, když předtím formálně odevzdal zbytky státu do rukou Říše. Slováci si vyhlásili pod kuratelou Německa vlastní stát, v jehož čele stál kněz Jozef Tiso. Emil Hácha udržoval až do roku 1942 styky s exilem. Po smrti Heydricha a perzekucích předpokládal exil pod vedením Edvarda Beneše jeho rezignaci, která nepřišla. Následně ho využívali nacisté jako doklad klidu v Protektorátu a zároveň byl terčem propagandy exilu pod hesly jako „Hácha, Hitlerův brácha“ a podobně.

Postupně se z něj stal nemohoucí stařec s velkými zdravotními problémy a psychicky již na konci války nevnímal realitu. Přesto byl v roce 1945 zatčen a umírá ve vězeňské nemocnici. Na veřejnosti byl úspěšně budován jeho obraz jako symbol kolaborace. Zatčen byl také bývalý slovenský prezident Tiso a jako válečný zločinec v roce 1947 popraven.

Prezidentem obnoveného státu se stal opět Edvard Beneš. Ten již za války pochopil a využíval prostředků propagandy směrem do Protektorátu i směrem ke spojencům. Důležitou roli hrálo jak vysílání rozhlasu, tak po válce i film. Obraz Beneše nebyl po válce spojen s Mnichovem a krizí první republiky, ale se znovu obnovením státu a nebylo představitelné, aby byl prezident kritizován. V únoru 1948 se na prezidenta opět spoléhali strany podávající demisi z vlády, ale Beneš podlehl tlaku komunistů a podepsal rekonstruovanou vládu i proti ústavním pravidlům. Rezignoval poté, co odmítl podepsat tzv. květnovou ústavu 1948.